

פתרון הבחינה

תנ"ך

חורף תשע"ז, 2017, שאלון: 1281
מוגש ע"י צוות המורים של "יואל גבע"

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון – היסטוריוגרפיה ונבואה (56 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מהשאלות 1-3 (לכל שאלה - 28 נקודות): בכל אחת מהשאלות שנבחרו סעיף א' (חובה) (12 נקודות), ויש לבחור שניים מהסעיפים ב-ד (לכל סעיף - 8 נקודות).

שאלה 1

סעיף א'

- (1) מטרת מבחן האש שמציע אליהו לערוך היא: להוכיח מיהו האל האמיתי, ה' או הבעל. לפי מבחן זה, האל שיוריד אש מהשמיים, הוא האל האמיתי: "והיה האלהים אשר יענה באש הוא האלהים".
- (2) כתוצאה מהמבחן, האל שענה באש הוא ה'. לכן, גם ירידת הגשם וסיום הבצורת היא נס מה'.

סעיף ב'

בפסוק 21 אליהו אומר לבני ישראל, שאם ה' הוא האל האמיתי, שיעבדו אותו, ואם הבעל הוא האל האמיתי, שיעבדו אותו. אין הם יכולים לעבוד את ה' ואת הבעל במקביל. על פי פירוש רד"ק העם לא ענה לאליהו בתחילה, משום שלא ידע כיצד לבחור בין ה' ובין הבעל. העם הסכים להצעת אליהו, שהאל שיוריד אש מהשמיים הוא האל האמיתי, מכיוון שהמבחן יאפשר להם לבצע את הבחירה הנכונה.

סעיף ג'

- (1) המשמעות הסמלית בעליית אחאב: לאחר שחיטת נביאי הבעל, אליהו מצווה על אחאב לעלות לאכול ולשתות: "עלה אכל ושתה", ואחאב מבצע את דבר אליהו: "ויעלה אחאב לאכול ולשתות". עליית אחאב אינה רק עלייה פיזית אלא עלייה רוחנית-דתית. אחאב חוזר לשמוע בקול אליהו, איש האלוהים, ובכך חוזר גם להאמין בה'.
- (2) בפסוקים 43-44, אליהו באמצעות נערו, מצווה על אחאב לחזור בחזרה לארמונו בעמק יזרעאל: "אסר ורד ולא יעצרכה הגשם". גם הפעם אחאב שומע בקול אליהו, ורוכב חזרה לארמונו: "וירכב אחאב וילך יזרעאלה". המשמעות הסמלית של פעולת אחאב, היא חזרה לאמונה בה' ובנביאו, אליהו.

סעיף ד'

- (1) ההבדל בין פעולת משה לפעולת אליהו: משה לא פעל בעצמו כנגד עבודת האלילים, אלא בני לוי פעלו בשמו: משה קורא למאמינים בה' להצטרף אליו, ולאחר שבני לוי מצטרפים, הוא מורה להם לעבור במחנה ישראל ולהרוג את החוטאים. לעומת זאת, אליהו פועל נגד עבודת האלילים בעצמו: הוא מורה לעם ישראל לתפוס את נביאי הבעל, ולאחר מכן הוא מוריד אותם לנחל קישון ושוחט אותם בעצמו.
- (2) לדעתי, הסיבה להבדל זה נובעת מכך שבניגוד למשה, אליהו הוא נביא קיצוני וקנאי לה'. לכן, הוא שחט בעצמו את נביאי הבעל.
- א:**
- בעוד שמשה פעל כנגד החוטאים בקרב עם-ישראל, ולכן לא הרגם בעצמו, אליהו פעל נגד נביאי הבעל, ולכן שחט אותם בעצמו.

שאלה 2

סעיף א'

- (1) החידוש הוא: עבודת ה' רק במקום אחד, במקום הנבחר. **א:** ריכוז פולחן ה'. שני שלבים לביצועו:
- כאשר עם-ישראל ייכנס לארץ, עליו להשמיד את כל עבודת האלילים של הכנענים, שפזורה בארץ, על מנת למחוק את זכרה מעל פני האדמה.
 - בשלב הבא, על עם-ישראל יהיה לרכז את כל פולחן ה' במקום אחד, אותו מקום בו יבחר ה', ולהקריב שם את כל הקורבנות.
- (2) אמצעים ספרותיים הבאים להדגיש את החידוש (על הנבחן לציין ולהדגים **אחד**):
- מילה מנחה "שם"/ "שמה" – מילה זו באה להדגיש את המסר: כל עבודת הקורבנות תצטרך להיות מבוצעת רק במקום אחד, מקום ריכוז הפולחן: "... לשום את שמו שם לשכנו דרשו ובאת שמה.. והבאתם שמה.. לשכן שמו שם..".

- ביטוי חוזר **אז**: חזרה: "המקום אשר יבחר ה'" – ביטוי זה חוזר פעמיים, על מנת להדגיש את מצוות ריכוז פולחן ה' רק במקום אחד ויחיד.
- פירוט: הסופר מפרט את כל סוגי הקורבנות אותם יש להביא למקום ריכוז הפולחן, על מנת להדגיש שיש להביא את כולם למקום ריכוז הפולחן: "עלותיכם וזבחיכם ואת מעשרתיכם ואת תרמת ידכם ונדרכתם ונדבתיכם.. **אז**: הסופר מפרט את חיסול עבודת האלילים שיש לבצע, על מנת להדגיש שיש לחסלה באופן טוטאלי: "אבד תאבדון.. ונתצתם ושברתם.. תשרפון.. תגדעון ואבדתם".

וכן תתקבלנה תשובות נוספות מנומקות ומודגמות.

סעיף ב'

(1) על פי טענה זו, החידוש התרחש בשנת 622/1 לפנה"ס.

(2) החידוש בעבודת ה' שנוכר בספר דברים בא לידי ביטוי כבר בימי חזקיהו: כבר בתקופת חזקיהו נערך ריכוז פולחן ה' בירושלים (כפי שמזכיר רבשקה בנאום): "הלוא הוא אשר הסיר חזקיהו את במתי ואת מזבחותיו ויאמר ליהודה ולירושלים לפני המזבח הזה תשתחוו בירושלים".

סעיף ג'

(1) הסתירה בין מלכים א י"ח, 20-24 ובין דברים י"ב, 5-6 היא: ספר דברים מצווה על ריכוז פולחן ה' במקום אחד, במקום שה' יבחר, ואילו על פי מלכים א י"ח, 20-24, אליהו מציג תחרות, במהלכה יזבח לה' על הר הכרמל (שאינו מקום ריכוז הפולחן).

אז:

כיצד ייתכן שאלהו מתכוון להקים מזבח לה' בהר הכרמל, הרי שה' ציווה על ריכוז פולחן (ואליהו הוא נביאו, שאמור לדעת זאת).

(2) הדעה הנוגעת לזמן חיבורו של ספר דברים ופותרת את הסתירה היא: הדעה הביקורתית/ חקר המקרא. על פי גישה זו, ספר דברים חובר רק בסמוך לתקופת יאשיהו (621/2 לפנה"ס), ולכן אליהו, שחי מאות שנים לפני כן, כלל לא מודע לחוק ריכוז הפולחן.

סעיף ד'

(1) תפיסת האלוהות הבאה לידי ביטוי בפסוק 11 היא: אלוהות מופשטת. על פי פסוק זה, ה' יבחר את העיר בה ייערך ריכוז הפולחן, אך רק כבודו של ה' ישכון באותו המקום (השם שלו), ולא הוא עצמו.

(2) תפיסת האלוהות בדברים י"ב, 11 עולה בקנה אחד עם תפיסת האלוהות בעזרא א, 2-4: בשני הכתובים תפיסת האלוהות היא אלוהות מופשטת: בדברים נאמר: "והיה המקום אשר יבחר ה' אלוהיכם בו לשכן שמו שם.."- רק שם ה' ישכון במקום ריכוז הפולחן ולא ה' עצמו. בעזרא מוצג אותו רעיון: "...כל ממלכות הארץ נתן לי ה' אלוהי השמים.."- ה' הוא אל מופשט, ו"מקום מושבו" הוא השמיים.

או:

תפיסת האלוהות בדברים י"ב, 11 אינה עולה בקנה אחד עם תפיסת האלוהות בעזרא א, 2-4: בדברים י"ב תפיסת האלוהות היא אלוהות מופשטת: בדברים נאמר: "והיה המקום אשר יבחר ה' אלוהיכם בו לשכן שמו שם.."- רק שם ה' ישכון במקום ריכוז הפולחן, ולא ה' עצמו. לעומת זאת, בעזרא א, תפיסת האלוהות היא אלוהות מוחשית: "ויבן את בית ה' אלוהי ישראל הוא האלוהים אשר בירושלים"- ה' מוצג כמי ששוכן בירושלים, כלומר, כמי שיכול לגור פיסית בביתו שבירושלים.

שאלה 3

סעיף א'

(1) הדברים הפסימיים שירמיהו אומר: ירמיהו מנבא לעם נבואת תוכחה לפיה, משום שלא שמעו בקול ה', ה' יעניש אותם באמצעות בבל. בבל תחריב את ממלכת יהודה ואת כל העמים סביב, וכתוצאה מכך ממלכת יהודה תוגלה, ותהפוך שוממה למשך זמן רב, 70 שנה: "הנני שלח ולקחתי את כל משפחות צפון... ואל נבוכדראצר מלך בבל והבאתים על הארץ הזאת ועל ישיביה ועל כל הגוים האלה סביב והחרמתים ושמתיים לשמה ולשרקה ולחרבות עולם.... ועבדו הגוים האלה את מלך בבל שבעים שנה".

הדברים האופטימיים שירמיהו אומר: ירמיהו מנחם את העם בכך, שאומר שתקופת שלטונה של בבל תהיה מוגבלת, וסופה להיענש על ידי ה'. בתום 70 שנה תפקוד את בבל אותה פורענות שהביאה על העמים האחרים: "והיה כמלאות שבעים שנה אפקד על מלך בבל ועל הגוי ההוא נאם ה' את עונם ועל ארץ כשדים ושמתי אתו לשממות עולם".

(2) ראייה המעידה על התגשמות הנבואה של ירמיהו: בעזרא א, 1-2 נאמר: "ובשנת אחת לכורש מלך פרס לכלות דבר ה' מפי ירמיה העיר ה' את רוח כרש מלך פרס.... כל ממלכות הארץ נתן לי ה'... והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם..." – ירמיהו ניבא שגלות בבל תימשך 70 שנה, ואכן כורש מאפשר לעם-ישראל לשוב חזרה לארצו, כאשר דבר ה', כפי שירמיהו ניבא, הגיע לסיומו. כלומר, 70 שנות הגלות הסתיימו, ונבואת ירמיהו התגשמה.

סעיף ב'

(1) דוגמה למצלול (על הנבחן לציין אחת):

- "שמה ולשרקה".

- "ששון... ושמחה".

פרטים המסמלים את שגרת חיי היום-יום: "והאבדתי מהם קול חתן וקול כלה קול רחים ואור נר".

(2) המסר הנבואי המובע באמצעות המצלול הוא: חורבן ממלכת יהודה אכן יתרחש והיא תושמד

באופן טוטאלי. ציון הפרטים משגרת היום-יום מחדד את המסר הנבואי באופן הבא: תיאור

זה מתאר את הדממה המלווה את החורבן, ומאפיינת בדרך כלל מקום שומם. בעקבות

הפורענות והחורבן, מעלות השחר ועד הלילה, לא ישמעו עוד קולות המציינים שגרת חיים:

לא קולות של שמחה, המסמלים המשכיות והתחדשות, ולא קולות של טחינת הקמח.

סעיף ג'

(1) ירמיהו, כמו הנביאים שהיו לפניו, הבטיח לעם פעם אחר פעם, שרק אם הם ישובו אל ה', הם

ימשיכו לשבת בארץ: "שובו נא איש מדרכו הרעה ומרע מעלליכם ושובו על האדמה אשר נתן

ה' לכם". כלומר, אם לא יחזרו אל ה' וישפרו את דרכיהם, תבוא עליהם פורענות קשה.

נבואות הפורענות של ירמיהו היו מותנות, אך מכיוון שהעם בחר לא לשמוע לנביא, התוצאה

תהיה עונש בלתי נמנע: "ואל תלכו אחרי אלהים אחרים לעבדם ולהשתחוות להם ולא

תכעיסו אותי במעשה ידיכם ולא ארע לכם. ולא שמעתם אלי נאם ה'..."

(2) בירמיהו ז, 9 מדבר הנביא על שני סוגי חטאים: חטאים פולחניים-דתיים וחטאים מוסריים.

סוג החטא המצדיק חורבן של חברה הוא מוסרי: חברה, שבני האדם השייכים אליה מבצעים

פשעים חמורים כלפי בני אדם אחרים, כגון: רצח, אינה ראויה להמשיך ולהתקיים.

או:

סוג החטא המצדיק חורבן של חברה הוא פולחני-דתי: הליכה אחרי אלוהים אחרים, ואי

שמירה על האמונה בה', הינה הפרת מצוות האל, ולכן מוצדק להחריב חברה הנוהגת כך.

סעיף ד'

(1) לדברי ירמיהו, הסיבה למעורבות של בבל בחורבן יהודה היא: רצון ה'. מלך בבל הוא עבד ה',

כלומר כלי ביד ה' להעניש את ממלכת יהודה על חטאיה.

(2) לפי איזנברג, היחס של ה' לבבל לאחר 70 שנה השתנה, משום שבבל נהגה באופן לא מוסרי.

בבל תיענש: היא תושמד ותהפוך לשממה, כפי שעשתה לעמים אחרים. במילים אחרות: ה'

יעניש את בבל בשל חטאיה המוסריים.

פרק שני – נושאי החובה (24 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שלוש מתוך השאלות 4-7 (לכל שאלה – 8 נקודות)

חוק

שאלה 4

סעיף א'

המכנה המשותף לשלושת הפטורים הראשונים הוא: מניע הומאני. הפטורים עוסקים בבני אדם שקיים חשש שאם יצאו למלחמה וימותו, לא יוכלו ליהנות מפרי עמלם. לעומתם, הפטור האחרון הוא פטור ממניע צבאי. אדם אשר מפחד, לא יצא למלחמה, והמטרה היא למנוע פגיעה במורל של שאר הלוחמים.

סעיף ב'

לדעתי, הפטורים ההומאניים הם המוצדקים ביותר, היות ואדם אשר השקיע ובנה בית או נטע כרם, או אירס אישה, מן הראוי שיזכה ליהנות מההשקעה שלו.

או:

לדעתי, הפטור הצבאי הוא המוצדק ביותר, היות ופחד של אדם אחד יכול להשפיע על צבא שלם, ומן הראוי שאדם שמפחד ועלול להשפיע על חבריו- לא יצא למלחמה.

וכן תתקבלנה תשובות נוספות, הנוגעות לכל אחד מארבעת המקרים.

חכמה

שאלה 5

סעיף א'

המעורבות של האישה:

בבראשית ג, 1-6 האישה עונה לנחש, שפונה אליה ומשוחח אתה, ומשיבה לדבריו. לאחר שהנחש עונה לדבריה, ומציג בפניה את הסיבה האמיתית לכך שה' לא מעוניין שיאכלו מעץ הדעת טוב ורע, וכן את העובדה שהם אינם עומדים למות אם יאכלו - היא אוכלת מפרי עץ הדעת טוב ורע, ונותנת גם לאדם.

באיוב ב, 9 רואה אשת איוב את סבלו של בעלה, לאחר שאבד את כל ילדיו, רכושו וכעת גם את בריאותו, ופונה אליו, על מנת שיסיים את ייסוריו: היא ממליצה לו לקלל את ה' ולמות (על מנת לשים קץ לסבלו).

בבראשית ג, 1-6 מטרת ההתערבות של האישה היא: בגלל שהנחש שוחח עמה על פרי עץ הדעת, ושכנע אותה שלא ייגרם כל נזק מאכילתו, ושהיא תזכה לחכמה אלוהית, היא יוזמת את אכילת הפרי, ואז נותנת גם לאדם, על מנת שיאכל עמה.

או: על מנת שיזכה גם הוא לחכמה, הדומה לזו של האל.

באיוב ב, 9 מטרת ההתערבות של אשת איוב היא: להביא לכך שבעלה יפסיק לסבול. היא רואה את סבלו הרב, ומתוך כאב, פונה אליו ומייעצת לו לשים לכך סוף.

סעיף ב'

לדעתי, דבריו של הרש"ר הירש עולים בקנה אחד עם דברי אשת איוב. הסיבה לכך היא: אשת איוב פועלת מתוך טוב ליבה. היא אוהבת את בעלה, רוצה בטובתו, ואינה יכולה לשאת את סבלו. לאור זאת, האכפתיות שלה כלפיו והרצון שלה לסיים את סבלו, מעידות על כוונותיה הטובות, שעולות בקנה אחד עם דבריו של הרש"ר הירש, לפיהם האישה היא זוגתו של הגבר, וזו שגורמת לטוב בעולם.

או:

לדעתי, דבריו של הרש"ר הירש אינם עולים בקנה אחד עם דברי אשת איוב. אשת איוב מעודדת את איוב לקלל את ה', ומדובר במעשה שאינו מעשה טוב, אלא מעשה נבלה. לאור זאת, דבריה אינם עולים בקנה אחד עם דבריו של הרש"ר הירש, לפיהם האישה מביאה את הטוב בעולם.

נביא אמת ושקר

שאלה 6

סעיף א'

לפי חלקו הראשון של הפסוק: "הנביא אשר אתו חלום יספר חלום ואשר דברי אתו ידבר דברי אמת" – ניתן להבחין בין נביא שקר לנביא אמת:

נביא שקר הוא נביא המציג את חלומותיו הפרטיים כחלומות נבואיים.
נביא אמת הוא נביא המוסר את דבר אלוהים לעם.

סעיף ב'

הדימוי בחלק השני של הפסוק: "מה לתבן את הבר" – תורם להבחנה בין נביא אמת לנביא שקר: ירמיהו מדמה את נבואות השקר ל"תבן" – שארית התבואה, הניתנת לבעלי חיים למאכל. לעומת נבואות האמת, אותן הוא מדמה ל"בר" – גרגירי התבואה המשמשים למאכל בני אדם. ירמיהו טוען באמצעות דימוי זה, שכפי שמפרידים בין התבן לבר, למרות ששניהם מאותו המקור, כך יש להפריד בין חלומות פרטיים שמציגים נביאי השקר, לחלומות נבואיים שמוסרים נביאי האמת.

תגובות לחורבן ושיבת ציון

שאלה 7

סעיף א'

הקמת מקדש לאל משפיעה על המצב הכלכלי של מאמיניו באופן הבא:
על פי חגי: מצבם הכלכלי של שבי ציון קשה, בשל העיכוב בבניית בית המקדש השני, ואי השלמת בנייתו: "זרעתם הרבה והבא מעט אכול ואין לשבעה שתו ואין לשכרה... פנה אל הרבה והנה למעט והבאתם הבית ונפחתי בו יען מה... יען ביתי אשא הוא חרב ואתם רצים איש לביתו על כן כלאו

שמים מטל והארץ כלאה יבולה... " (מכך נובע, שאם יסיימו לבנות את בית המקדש, מצבם הכלכלי ישתפר).
על פי כתובת הגליל: באופן דומה, נאמר, שביום שתחל בניית המקדש, האל יטיב את המצב הכלכלי של מאמיניו: "ביום שישלח ידו לעבודת הבית יקרא האל לרוח נושאת גשם שתביא שפע משמים... ביום בו יונחו יסודות המקדש יבוא שפע על הארץ".

סעיף ב'

חגי מעודד את העם לשנות את התפיסה בנוגע למקדש על פי פסוק 8 באופן הבא: שבי ציון מתעכבים בבניית בית המקדש, בשל מצבם הכלכלי הקשה, וכן בשל העובדה שאין להם די כסף על מנת לבנות את המקדש מחומרים משובחים. לעומת זאת, חגי חושב אחרת: לדעתו, כל בית מקדש שייבנה, מכל חומרי בנייה, גם שאינם משובחים, יהיה רצוי על ידי האל, ויתקבל בעיניו בברכה: "עלו ההר והבאתם עץ ובנו הבית וארצה בו ואכבד אמר ה'". לאור זאת, על שבי ציון להקים את בית המקדש השני, מחומרי הבנייה הקיימים ברשותם.

פרק שלישי – נושאי ההרחבה (8 נקודות)

הנבחרים נדרשו לענות על אחת מתוך השאלות 8-9 (לכל שאלה – 8 נקודות)

נביאי אמת ונביאי שקר

שאלה 8

סעיף א'

הסיבה למתח בין אמציה ובין עמוס היא: עמוס מנבא על חורבן מקדשי ישראל ועל השמדת שושלת המלוכה, ואילו אמציה, שהינו כהן במקדש בבית אל, אינו מעוניין לשמוע ולקבל נבואה זו. אם הנבואה תתגשם, היא עתידה להביא לכך שאמציה יאבד את תפקידו, את פרנסתו ואת מעמדו – ואת זאת, הוא אינו יכול לקבל. זו הסיבה שבגללה הוא מנסה למנוע מעמוס לומר את דבריו, ולגרשו מממלכת ישראל בחזרה לביתו שביהודה.

הסיבה למתח בין פשחור ובין ירמיהו היא: ירמיהו מנבא על חורבנה של ירושלים ושל בית המקדש בתוכה. פשחור, שהינו כהן בבית המקדש בירושלים, אינו מעוניין לשמוע ולקבל לנבואה זו. אם הנבואה תתגשם, היא עתידה להביא לכך שפשחור יאבד את תפקידו, את פרנסתו ואת מעמדו – ואת זאת, הוא אינו יכול לקבל. זו הסיבה שהוא כולא את ירמיהו במהפכת.

סעיף ב'

לדעתי, התגובה של עמוס על דברי אמציה הולמת את תפקיד הנביא: נביא אינו מתפרנס מנבואותיו, אינו מקבל את התפקיד בירושה מאביו, ואינו בוחר בו. ה' הוא זה שמחליט מי יאמר את דבריו, מה הם דבריו ומי יהיה שליחו.

וכן תתקבלנה תשובות נוספות מנומקות.

תגובות על החורבן ושיבת ציון

שאלה 9

שלוש דרכי התמודדות של יחיד או של ציבור עם אבדן ושכול:

- **דיכאון**: גולי בבל יושבים בגלות ובוכים על חורבנם של ירושלים ושל בית המקדש.
או: גולי בבל אינם מסוגלים לעכל את חורבנם של ירושלים ושל בית המקדש.
או: גולי בבל אינם מסוגלים לשיר שירים על אדמת הגלות, כיוון שהם שרויים בדיכאון על חורבן המקדש וירושלים.
- **כעס**: גולי בבל כועסים על האדומים, שדרבנו את בבל להשמיד את ירושלים ולמחוק את יסודותיה.
- **או**: גולי בבל כועסים על בבל, על כך שהחריבה את ירושלים ואת בית המקדש, ומבקשים מה' לנקום בה על מעשיה.
- **השלמה**: המשורר נשבע לזכור את חורבנה של ירושלים ואת חורבן בית המקדש, ולהזכיר את חורבנם בכל אירוע משמח שיהיה לו בחייו. מכאן, ניתן להבין שהוא השלים עם החורבן, ומבטיח שלא יישכח אותו.
וכן תתקבלנה תשובות נוספות, המבוססות על המזמור.

פרק רביעי – קטע שלא נלמד (12 נקודות)

הנבחרים נדרשו לענות על שאלה 10 (חובה) ועל שתיים מתוך השאלות 11-13
(לכל שאלה – 4 נקודות)

שאלה 10

סעיף א'

האירועים המתוארים בפסוקים 5-15, אירעו בתחילת ימי מלכות שלמה:

"ויעתה ה' אלוהי אתה המלכת את עבדך תחת דוד אבי ואנכי נער קטן לא אדע צאת ובא" – שלמה מכריז לפני ה', שהוא עודנו צעיר ובתחילת דרכו כמלך ועדיין אינו בעל ניסיון.

סעיף ב'

החשיבות של התרחשות אירועים אלה בשלב זה של מלכותו :
שלמה עולה למלוכה, צעיר וחסר ניסיון. הוא מבקש מה' חוכמה, שתסייע לו לשפוט את העם בצדק. ה' מעניק לשלמה את בקשתו ואף את כל אשר לא ביקש. כל אלה יחד, סייעו לשלמה לבסס את שלטונו כמלך חדש.

או:

התגלות ה' לשלמה בתחילת ימי מלכותו העניקה לשלמה ביטחון ועוצמה בתור מלך, שכן ההתגלות מאשרת את מלכותו על ידי האל.

שאלה 11

- גורמים שהקשו על שלמה להכריע במקרה שהובא לפניו (על הנבחן לציין שני גורמים ולבססם):
- מדובר בנשים זונות שאמינותן מוטלת בספק: "אז תבאנה שתיים נשים זונות אל המלך..".
 - העובדה שמדובר בזונות מקשה על ההכרעה, כי לא ידוע מיהם האבות: "אז תבאנה שתיים נשים זונות אל המלך..".
 - אין עדים לאירוע המובא לפני שלמה, מלבד שתי הנשים המתגוררות יחד לבדן: "ותאמר האשה בי אדוני אני והאשה הזאת יושבות בבית אחד ואלד עמה בבית".
 - **או:** "ואנחנו יחדיו אין זר אתנו בבית זולתי שתיים אנחנו בבית".
 - קשה להבדיל בין התינוקות, בהסתמך על גודלם, מאחר והם נולדו בהפרש של שלושה ימים: "ויהי ביום השלישי ללדתי ותלד גם האשה הזאת".
 - לכל אחת מהנשים טענה שקולה אל מול טענתה של האחרת: "ותאמר האשה האחרת לא כי בני החי ובנך המת וזאת אומרת לא כי בנך המת ובני החי ותדברנה לפני המלך".

שאלה 12

לדעתי, פסיקתו של שלמה מעידה על "הבנה פסיכולוגית עמוקה". הסיבה לכך היא: שבחכמתו הרבה שלמה הבין כי אמו האמיתית של התינוק לא תסכים שיהרגו את בנה, וכי היא תעדיף שימסרו אותו לאישה אחרת, גם אם במחיר ניתוקה מתינוקה. לעומת זאת, האישה שאינה אימו האמיתית של התינוק, לא בהכרח תצא נגד דבריו של המלך על מנת להצילו. שלמה ערך "מבחן פסיכולוגי" לנשים בכדי שיוכל להכריע מי אימו האמיתית.

או:

לדעתי, פסיקתו של שלמה אינה מעידה על "הבנה פסיכולוגית עמוקה". הסיבה לכך היא: פסיקתו לחצות את התינוק לשניים, גם אם היא בגדר מבחן, אינה מתחשבת ברגשותיהן של האימהות ובמצבן הנפשי.

שאלה 13

תיאור המשפט בקטע, מעיד כי ה' אכן נענה לבקשה של שלמה. שלמה ביקש חכמה כדי לשפוט את העם בצדק. בקטע זה הובא לפניו מקרה משפטי קשה, אך בעזרת החכמה שה' העניק לו, הכריע שלמה במשפט. בעקבות אותו משפט ופסיקתו של שלמה, כל העם הכיר בחכמה האלוהית הנמצאת בו: "וישמעו כל ישראל את המשפט אשר שפט המלך ויראו מפני המלך כי ראו כי חכמת אלהים בקרבו לעשות משפטי".